

Psykologiliitto

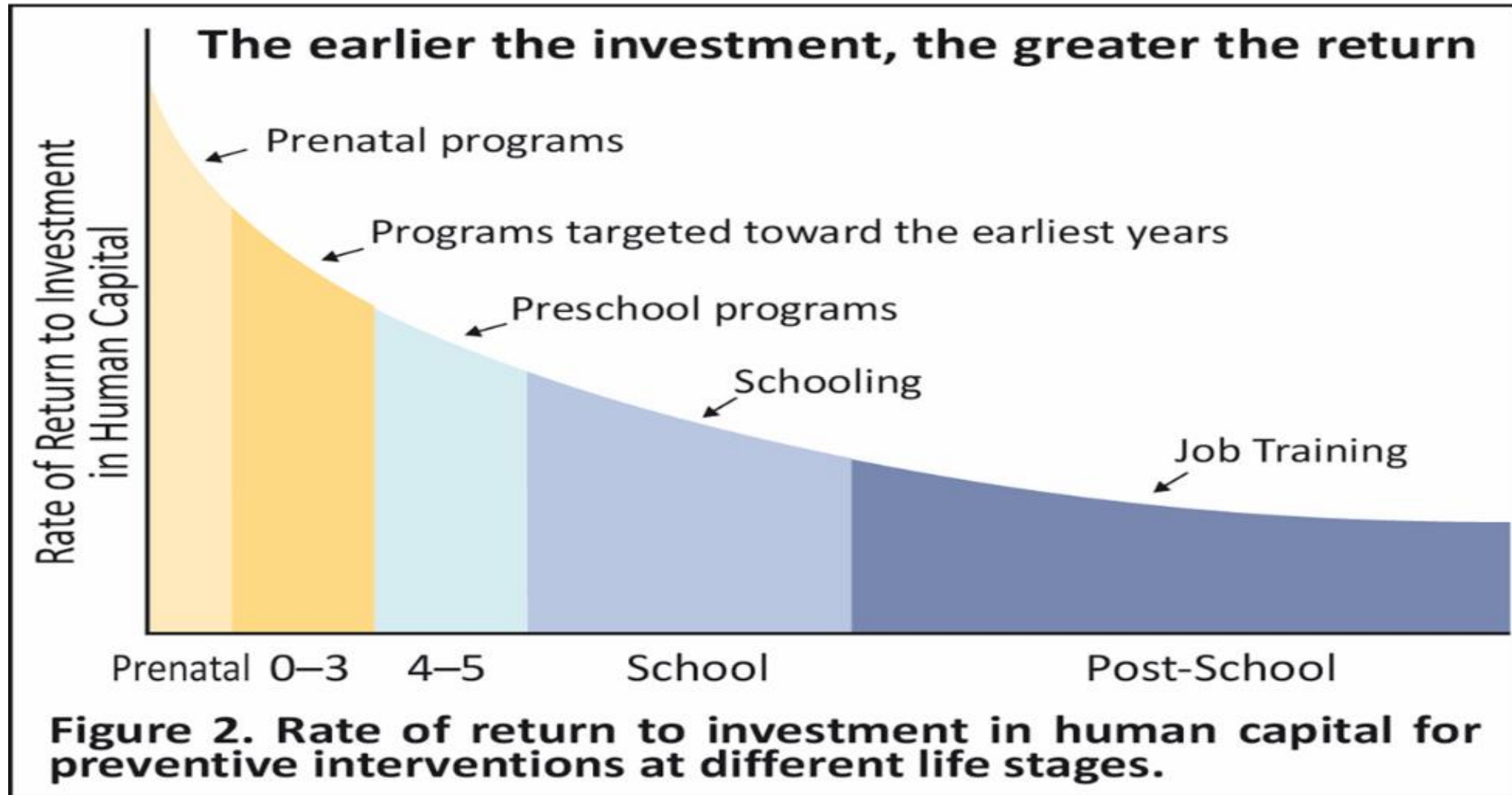
HE 173/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Sivistysvaliokunta 17.11.2020

Psykologiliitto
Puheenjohtaja Annarilla Ahtola

Taloustieteen nobelisti James Heckman: varhainen investointi antaa parhaan tuoton!

Psykologiliitto kannattaa oppivelvollisuusuudistusta

- Peruskoulu ei ole enää nykyään riittävä koulutuspohja työelämään ja elämään
- Koulu ja oppilaitos on paitsi opin paikka myös kasvuyhteisö, joka tavoittaa kaikki!
 - Se kannattaa hyödyntää täysimääräisesti ja monipuolisesti niin tietojen, taitojen kuin psykososiaalisen hyvinvoinninkin osalta.
- Esityksessä on paljon kannatettavia yksityiskohtia
 - Toisen asteen opintojen maksuttomuus, opiskeluhuollon sitova mitoitus, nivelvaiheopetus sekä oikeus erityiseen tukeen lukiossa
- Tarvitaan monipuolisia mahdollisuuksia ja tukea toisen asteen opintojen ja tutkinnon suorittamiseen
 - Motivaation, mielenterveyden, oppimisen ja elämänhallinnan ongelmat syynä koulutuksen keskeytymiseen

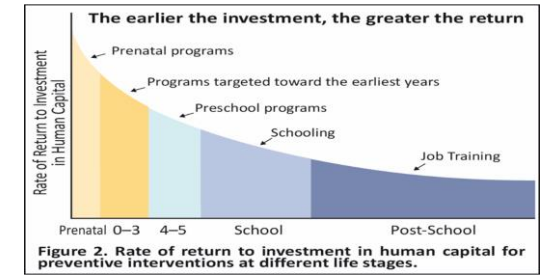
Psykologiitto

MUTTA

Varhainen toiminta on tehokkainta sekä inhimillisesti että taloudellisesti

- Ensimmäisinä elinvuosina tapahtuu ratkaisevan tärkeää kehitystä aivoissa, mielessä, motoriikassa, itsesäätelyssä, oppimisen taidoissa, suhteissa aikuisiin ja vertaisiin (kiusaamisproblematiikka)
- Kouluun tultaessa ollaan usein jo MYÖHÄSSÄ
- Nuoruusikä on ns. toinen mahdollisuus sekä aivojen että psykososiaalisen kehityksen suhteen, mutta silti silloin ollaan jo PAHASTI MYÖHÄSSÄ
- Syrjäytyminen alkaa jo paljon ennen, kuin se näkyy koulun keskeytymisenä
- **Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen resurssit ja toiminta ensiarvoisen tärkeitä**

1. Perheet ja vanhemmat tarvitsevat tukea

- Lapsiperheköyhyyden estäminen ja hoitaminen
- Työelämän ja perhe-elämän yhteensovittaminen
- Arjen tuki perheille, esimerkiksi lastenhoito (korona vaikeuttanut), puistot, kerhot...
- Yleiset ja erityiset palvelut: äitiys- ja lastenneuvola, perheneuvola, lastenpsykiatria, psykoterapiat, lastensuojelu
- Laadukas varhaiskasvatus, jossa lapsen on hyvä olla, työntekijän hyvä työskennellä ja johon vanhemman on hyvä tuoda lapsensa

2. Laadukas moniammatillinen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatuksessa tulee olla tarpeeksi opettajia ja erityisopettajia ym. sekä riittävän pienet ryhmät
→ Etenkin pienille lapsille laatu on pitkälti määrää
- Varhaiskasvatukseen tarvitaan vastaava tuen ja moniammatillisuuden järjestelmä, joka muilla kouluasteilla jo on – tätä työtä on käynnistetty, hyvä!
- **Varhaiskasvatukseen tarvitaan erityisopettajan lisäksi ja rinnalle konsultoiva psykologi**
→ Tarvitaan lainsäädäntömuutos vaka-lakiin
→ Vuosikustannus 20–30 miljoonan luokkaa

3. Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit pidettävä peruskunnissa

- Oppivelvollisuus uudistus haastaa koulun tukemaan oppimista, motivaatiota, psyykkistä hyvinvointia ja terveitä sosiaalisia suhteita entistä paremmin
- Tämä työ tapahtuu kouluyhteisön sisällä, ei sote-maakunnasta käsin
- Kyse on koulun psykologi- ja sosiaalityöstä, ei sote-työntekijöistä koululla
- Psykososiaalinen opiskeluhoito on asiantuntijuuden käyttöä kasvuyhteisössä lasten ja nuorten hyödyksi ja hyväksi!
- Psykologin ja kuraattorin tärkein päivittäinen kumppani työssä on opettaja, erityisopettaja ja rehtori – sote-henkilöstön ym. kanssa kanssa tehdään sujuvaa yhteistyötä tarvittaessa
 - Eri hallintokunta terveydenhoitajan kanssa ei ole ongelma arjessa

#koulupsykologikuuloukoulun

- Siirtäminen sote-maakuntiin tarkoittaa
 - työn fokuksen ja sisällön muuttumista,
 - etääntymistä kouluyhteisöstä sekä fyysisesti, psyykkisesti että sosiaalisesti,
 - painopisteen siirtymistä edistävästä ja ehkäisevästä työstä korjaavaan työhön
- Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on lainsäädännön painopiste (esim. kiusaaminen)
- Psykologit tarjoavat varhaista hoitoa, ja tutkimus on osoittanut tämän yhtä tehokkaaksi kuin uuden manualisoidun menetelmän
- Sote-maakunnassa tarjotaan tärkeitä palveluita lapsille, nuorille ja perheille, kun apua tarvitaan enemmän tai sen tarve ei liity kouluun
- Tiedonsiirto ja hoitopolut tärkeitä, voidaan turvata ja kehittää muilla keinoin
 - Mikäli tiedonsiirtoon ja tietojärjestelmiin halutaan muutoksia, tämä onnistuu erillisellä lainsäädännöllä, ei edellytä hallinnollista muutosta!

HUOM!

- Psykososiaalinen opiskeluhuolto eli psykologit ja kuraattorit jatkoivat työtään lasten, nuorten ja koulun väen kanssa läpi koronakevään, ei siirtoja muihin tehtäviin
- Tehtiin iso digiloikka
- Siirto muihin töihin koski vain sote-palveluissa olevia terveydenhoitajia

Koulupsykologi kuuluu kouluun.

500 oppilasta per koulupsykologi

- Lakiln sitova mitoltus joka kouluasteelle
- Holtoa hyvissä ajoin
- Rahoitus ja resurssit kuntoon

Psykologiliitto

Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirtämistä sotemaakuntiin vastustetaan laajasti siellä, missä asia ja lapset tunnetaan

- Siirtoaietta vastustavat mm. Helsinki, Tampere, Vantaa, Turku, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio
- Hyvinkää, Järvenpää, Joensuu, Kokkola, Kotka, Kouvola, Porvoo, Rovaniemi, Salo ja Seinäjoki
- Kristiinankaupunki, Laukaa, Mänttä-Vilppula ja Uurainen
- Koulukuraattorit ry, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ja Sivistystyönantajat
- Suomen vanhempainliitto, Suomen lukiolaisten liitto, Allianssi, MLL sekä Mielenterveyspooli
- Myös Opetushallitus ja Lastensuojelun keskusliitto ovat ilmaisseet lausunnoissaan huolensa

4. Opiskeluhuoltoon sitovat mitoitukset – mutta vain, jos toiminta säilyy kunnissa ja jos mitoitus on tarpeeksi tiukka

- Mikäli sitova mitoitus säädetään, sen on perustuttava tarpeeseen, ei käytettävissä olevaan rahamäärään
- Sopiva mitoitus on, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, max 500 oppilasta/opiskelijaa psykologin, kuraattorin ja terveydenhoitajan tiimiä kohden
 - Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien lisähinta noin 50 miljoonaa vuodessa
 - Mikäli sitova mitoitus tulee, sen on oltava riittävän tiukka – muuten mitoituksesta on haittaa: hyviä resursseja vähennetään
- Mikäli opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit siirretään sote-maakuntiin, he ovat ainoat lasten ja nuorten ammattilaiset, joista säädetty mitoituksella
 - Tämä voi johtaa muiden palveluiden heikentämiseen ja opiskeluhuollon resurssien valumiseen niihin
- Vai onko tämä siirron tarkoituskin?

Psykologiliitto

**Oppivelvollisuus uudistus
on jees – lisäksi tarvitaan
monipuolista osaamista
ja resursseja vakkaan ja
peruskouluun!**

Vahvistetaan toimivaa, ei rikota rakennettua

Psykologiliiton malli lasten ja nuorten mielenterveyden tueksi

Psykologilla on merkittävä rooli mielenterveystyön ja oppimisen erityisosaajana äitiys- ja lastenneuvoloissa, varhaiskasvatuksessa, koulussa ja oppilaitoksissa, perhekeskuksissa, lastensuojelussa, sote-keskuksissa, perheneuvolassa ja erikoissairaanhoidossa.

Opiskeluhoito toimimaan

Riittävästi asiantuntijoita. Lakisääteisten psykologien, kuraattorien, lääkärin ja terveydenhoitajien määrä kouluissa on saatava suositusten edellyttämälle tasolle.

Sitovat suositukset. 500 oppilasta psykologia, kuraattoria ja terveydenhoitajaa kohden on hyvä tavoite.

Kunta tai oppilaitos kotipesäksi. Psykologien ja kuraattorien pääsääntöisenä hallinnollisena organisaationa toimii kunta tai oppilaitos.

Työnohjaus ja täydennyskoulutus kuntoon. Taataan lakisääteinen työnohjaus ja kattava täydennyskoulutus, ja lisätään menetelmäkoulutuksia ja niihin kuuluvaa työnohjausta laajasti.

Hyvinvointiohjelmat käyttöön. Tehostetaan koulujen sitoutumista tutkitusti toimiviin koko koulun hyvinvointiohjelmiin, kuten Kiva Kouluun sekä Friends-, Yhteispeli- tai Hyvän mielen koulu -ohjelmaan.

Varhaiskasvatus monialaiseksi

Psykologi mukaan tiimiin. Psykologin asiantuntijuus lakisääteiseksi osaksi varhaiskasvatuksen arkea.

Lasten ja nuorten sote-palvelut pyörimään

Perheneuvolat hoitotakuun piiriin. Lakisääteinen perheneuvola muodostaa äitiys- ja lastenneuvolan sekä opiskeluhoitoon rinnalla lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden perustason.

Perhekeskukset tehokkaammin käyttöön. Perhekeskus kokoaa lasten ja perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset yhteen matalan kynnyksen periaatteella.

Walk-in-poliklinikoita lisää. Tulevaisuuden sote-keskuksiin tarvitaan lisää matalan kynnyksen walk-in-poliklinikoita nuorille, jotka eivät ole koulussa tai eivät muusta syystä hoida siellä mielenterveyteen liittyviä palvelutarpeita.

Lasten- ja nuorisopsykiatrian palvelut kuntoon.

Riittävästi resursseja, jalkautumista ja lisää yhteistyötä.

Lastensuojelun palvelut kuntoon. Lisää resursseja. Psykologi lainsäädännössä osaksi lastensuojelun ammattihenkilöstöä. Psykologi tuo kehityspsykologista ja traumaosaamista.

Perheiden tukeminen sekä työikäiset ja ikääntyvät muistettava.

Asianmukaiset perheiden, pariskuntien, työikäisten ja ikääntyvien mielenterveyspalvelut tukevat aina myös lasten ja nuorten hyvinvointia.

MONIALAISUUS

SYSTEEMINEN AJATELLO

VERKOSTOTYÖ

NÄYTTÖÖN PERUSTUVIEN MENETELMIEN SOVELTAMINEN ARJESSA

Suomen Psykologiliitto on psykologien ammattijärjestö, joka on perustettu vuonna 1957. Psykologiliitto edistää jäsentensä palkka- ja ammatillisia etuja sekä työllisyyttä. Liitto pyrkii myös vaikuttamaan psykologeja koskevaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja lainsäädäntöön. Liitossa on noin 7 500 jäsentä. Lähes 90 prosenttia suomalaisista psykologeista on järjestäytynyt Psykologiliittoon.

Suomen Psykologiliitto
Bulevardi 30 B 3
00120 Helsinki
(09) 6122 9122

psyli.fi psykologilehti.fi
Twitter @Psykologiliitto
Facebook @Psykologiliitto

Psykologiitto